

Od 7. do 13. septembra 2019

V juliju zopet rast industrijske proizvodnje v Sloveniji

Vrednost industrijske proizvodnje v Sloveniji se je v juliju 2019 po šibki rasti v predhodnem mesecu (+1,1 % medletno) na letni ravni zvišala za 5,1 %. V predelovalnih dejavnostih je bila višja za 5,7 %, v energetiki nižja za 0,8 %, v rudarstvu pa nižja za 7,7 %. Zaradi močnega koledarskega učinka teh majhnosti slovenskega gospodarstva je ustrežnejše nekaj besed nameniti podatkom o poslovanju v prvih sedmih mesecih letošnjega leta. Industrijska proizvodnja je bila višja za 3,9 %, od tega v rudarstvu za 0,7 %, v energetiki za 1,8 %, v predelovalnih dejavnostih pa za 4,1 %. Pri visoko-tehnoloških dejavnostih (farmacija, optika) je bila proizvodnja višja kar za desetino, pri srednje nizko in nizko tehnološki pa 3,7 do 4,1-odstotna. Rast v srednje visoko tehnoloških dejavnostih, kamor spada pretežen del industrije mobilnosti, je znašala 1,2 %. Nominalni prihodki v predelovalnih dejavnostih so se po prvih ocenah v sedmih mesecih medletno povečali za 3,5 %, od tega na domačem trgu za 3,3 % in na tujem za 3,6 %. Na trgih območja evra je bila rast prihodkov 5,7-odstotna, na območju drugih valut pa 0,1-odstotna.

UMAR v jesenski napovedi bolj previden

V četrtek, 12. 9., je UMAR, kakšen teden prej od pričakovanj, objavil svojo jesensko napoved, na podlagi katere je znižal oceno realne gospodarske rasti s 3,4 % za 2019 na 2,8 %, za leto 2020 pa z 3,1 % na 3,0 %. Pri tem je celo dvignil oceno rasti zasebne potrošnje z 2,9 % na 3,4 % (za 2019), ohranil pričakovanja o 2,2-odstotni rasti državne potrošnje in nekoliko znižal oceno rasti bruto investicij v osnovna sredstva, in sicer s 7,7 % na 6,8 %. Ključna dva elementa, ki naj bi vplivala na nižjo rast, sta pričakovanja o znižanju zalog (-0,2 o.t. namesto +0,1 o.t. prispevka k rasti BDP) ter večji negativni prispevek salda menjave s tujino (-0,5 namesto -0,1), ki naj bi bila posledica poslabšanja razmer v mednarodnem okolju za naše izvoznike. Pri tem velja izpostaviti, da naj bi visoka rast zaposlenosti (2,5 % namesto prej predvidenih 2 %) prispevala k le 0,3-odstotni rasti produktivnosti (merjeno preko kazalnika BDP na zaposlenega, ki upošteva celotni nacionalni BDP ter najširšo definicijo zaposlenih v državi), medtem ko je še v spomladanski oceni UMAR pričakoval 1,4-odstotno rast. Več domače potrošnje pomeni tudi precej večji uvoz (+9,2 % namesto +6,0 %), kljub temu, da se je ocena izvoza povečala s 5,1 % na 7,8 % (vse realno). Kot smo že nekajkrat pisali, je to predvsem posledica izgradnje novega logističnega objekta švicarske multinacionalke, ki tako prispeva k višji oceni rasti tako uvoza kot izvoza, medtem ko k rasti BDP ne prispeva veliko ali skoraj nič. Pomembno je tudi opozoriti, da naj bi se saldo tekočega računa plačilne bilance skrčil s 6,5 % BDP na 4,9 %, kar pomeni, da naj bi Slovenija manj kreditirala tujino oziroma v manjši meri zmanjševala svoje finančne obveznosti do tujine. Načeloma po tej poti stopa tudi Nemčija, kjer se je ocena presežka na tekočem računu znižala s 6,5 % na 5,9 % BDP (IFO, razlika med septembrsko in aprilsko napovedjo).

IFO pričakovano znižal oceno o nemški gospodarski rasti

Nemški inštitut iz Leibniza, IFO, je v četrtek, 12. 9., objavil, da v tretjem četrtletjem 2019 pričakuje vnovično majhno krčenje nemškega BDP, podobno kot v drugem (za -0,1 %), kar bi pomenilo tehnično recesijo za največje evropsko gospodarstvo, ki prispeva petino k BDP v EU-28. V celotnem letu naj bi rast znašala le še 0,4 %, kar je dve tretjini manj od prvotnih napovedi. Tudi v naslednjem letu (2020) naj bi bila rast nižja od prvotnih ocen, in sicer naj bi znašala 1,2 % namesto 1,7 %, kot je bilo predvideno prej. K tej rasti naj bi prispevalo tudi več delovnih dni v naslednjem letu, sicer pa naj bi rast prilagojena za koledarski učinek, bila še nižja, 0,8-odstotna. Od pomladi naprej se zaposlenost v predelovalni dejavnosti znižuje, medtem ko se rast zaposlitev v gradbeništvu in storitvah umirja. Večji delež družb je tudi ponovno zaposlovalo za krajši rok, ti zaposleni pa so slabši potrošniki od obstoječih, nenazadnje zaradi manjše sposobnosti za kreditiranje. Hitra rast plač ter tudi rast državnih transferjev prispevata k rasti povpraševanja nemških potrošnikov.

ECB poziva države k uporabi spodbud

Mario Draghi, odhajajoči guverner ECB, je po predstavitvi ukrepov za spodbudo gospodarstvu z nižanjem obrestnih mer pozval države, da vendarle povečajo trošenje države, v kolikor jim fiskalna pravila to omogočajo, ter s tem zagotovijo večji zagon svojim gospodarstvom. Guverner je imel v mislih upočasnjevanje gospodarstev ali tudi morebitno recesijo, ki ji monetarna politika ne bo več kos. Pri tem je tudi povedal, da ob doseganju 2-odstotne inflacije, ECB še ne bo nujno povečevala obrestne mere, temveč bo počakala, da se cene kar nekaj časa krepijo pri 2 % ali malo več. Svet guvernerjev je bil enoten skoraj pri vseh odločitvah, z izjemo pri nadaljevanju nakupov sredstev oz. obveznic (državnih in podjetniških). Temu so nasprotovali guvernerji iz Nemčije, Francije, Nizozemske, Avstrije in Estonije. Kljub temu je Draghi in večina guvernerjev podprla predlog glavnega ekonomista ECB, Philipa Lanea.

Avtomobilske polnilnice velika poslovna priložnost

Slab obisk Frankfurtskega mednarodnega avtomobilskega sejma je zaskrbljujoč pokazatelj tekočih trendov v svetovni avtomobilski industriji. Na razstavnem prostoru ni bilo Tesle, večine japonskih proizvajalcev in nekaterih pomembnih evropskih imen. V četrtek, 12. 9., je odpoved poslovnega razmerja podal vodja nemškega avtomobilskega združenja, saj naj bi bila VW in BMW razočarana z slabo aktivnostjo združenja. Premierka Merklova je obljubila večje sodelovanje med vlado in industrijo, saj je tudi domača vladna politika tista, ki diktira, kam bodo usmerjene nove investicije ter kakšni pogoni vozil se bodo razvijali. Evropsko združenje avtomobilskih proizvajalcev ACEA je novi EK položila na srce, da bo industrija lahko zagotovila ambiciozno znižanje CO₂ izpustov le z večjimi vlaganji oz. spodbudami v polnilno infrastrukturo in večjimi subvencijami in drugimi spodbudami za nakup električnih vozil in/ali hibridov. Do leta 2030 naj bi se, kot ocenjuje združenje, število električnih polnilnic v EU moralo povečati s trenutnih 145 tisoč (2018) na 2,8 milijona. Tudi aktualna porazdelitev teh polnilnic po EU danes ni optimalna. Tri četrtine vseh je v štirih evropskih državah, ki pokrivajo le četrtino ozemlja EU (Nemčija, Francija, Združeno kraljestvo, Nizozemska). Študija združenja je tudi pokazala, da ekonomsko manj razvite članice potrebujejo večje spodbude. Delež električnih vozil v državah z BDP na prebivalca pod 29.000 EUR je manj kot odstotek. V to skupino spada večina držav srednje Evrope ter Grčija, Italija in Španija.

V ZDA stagnacija avtomobilske prodaje, na Kitajskem velik padec

Med večjimi avtomobilskimi trgi je v tem trenutku v najboljšem stanju ameriški, kjer je prodaja osebnih vozil v prvih osmih mesecih ostala na podobnih ravneh kot lani (11,5 mio vozil), pri čemer se je prodaja navadnih vozil znižala za 8 % (na 3,5 mio), prodaja džipov in poltovornjakov pa povečala za 4 % (na 8 mio). Podatki o prodaji vozil na kitajskem trgu so po drugi strani katastrofalni. V juliju so ukinili spodbude na nakupe električnih vozil, kar je vodilo v padec tega dela trga. Država je pozvala province, naj olajšajo kriterije za izdaje novih registrskih tablic. Nekaj kitajskih podjetij računa tudi na morebitno ponovno uvedbo olajšav na nakup vozil z majhnimi prostorninami motorjev, kar pa bi verjetno zgolj zmanjšalo prihodnje povpraševanje po teh vozilih. V prvih sedmih mesecih 2019 se je prodaja novih vozil na Kitajskem skrčila kar za 11,4 %, Fitch Solutions pa pričakuje, da se bo v celem letu 2019 prodaja vendarle skrčila nekoliko manj, in sicer za 9 %. V EU so podatki o prodaji na voljo le do prvega polletja 2019, ko se je število novih prodanih vozil skrčilo za 3,1 %. Z izjemo Nemčije je prodaja vozil upadla na skoraj vseh večjih evropskih trgih.

Dogodki v tekočem tednu: zasedanje centralnih bank in mnenje slovenskih potrošnikov

V ponedeljek, 16. 9. 2019, bo Statistični urad RS objavil podatke o julijskih plačah zaposlenih pri pravnih osebah ter o izbranih kazalnikih transporta. V torek, 17. 9. 2019, bodo razkriti julijski podatki o delovno aktivnih v Sloveniji ter razpoloženje nemških finančnih direktorjev (ZEW). V sredo, 18. 9. 2019, naj bi FED najverjetneje znižal centralno obrestno mero z 2,25 % na 2,00 %. Vse drugo bi bilo presenečenje. Isti dan bo o morebitnih novih monetarnih ukrepih odločala tudi japonska centralna banka, dan kasneje (19. 9.) pa tudi švicarska in britanska. V petek, 20. 9., bo septembrsko mnenje slovenskih potrošnikov pokazalo, do katere mere je bil upravičen velik dvig ocene UMAR o zasebni potrošnji. Podatki o gradbenih dovoljenjih za stavbe v avgustu naj bi podali sliko, ali se bo dinamika izgradnje vendarle nekoliko pospešila v naslednjem letu oz. dveh.

Bojan Ivanc, CFA, CAIA
glavni ekonomist pri Analitiki GZS

Semafor napovedi

Napoved 1: 80-odstotna verjetnost za znižanje FED-ove centralne obrestne mere z 2,25 % na 2,00 % na sredinem zasedanju (NOVO).

Napoved 2: 80-odstotna verjetnost za povprečno rast cen v Sloveniji v 2019 pri 1,9 % - 2,0 % (nespremenjeno).

Napoved 3: 60-odstotna verjetnost za uvedbo ameriških carin na določene evropske izdelke do konca 2019 (nespremenjeno).